

OBSAH

Seznam zkratek	XIII
Seznam zkratek některých použitých právních předpisů	XIV
Úvod	XV

1 Účetnictví	1
1.1 Účetnictví jako informační systém	2
1.2 Vývoj účetnictví	2
1.3 Přístupy účetnictví	6
1.4 Kvalitativní charakteristiky	8
1.5 Podstata podvojného účetnictví	8
1.5.1 Aktiva	9
1.5.2 Pasiva	9
1.5.3 Bilanční rovnice	11
1.5.4 Změny položek rozvahy a výsledovky	11
1.5.5 Změny položek rozvahy, výsledovky a cash flow	12
1.5.6 Účty	13
1.6 Shrnutí	14
2 Všeobecné účetní zásady (principy)	17
2.1 Věrné a poctivé zobrazení	17
2.2 Zásada účetní jednotky	18
2.3 Zásada neomezené doby trvání účetní jednotky	19
2.4 Zásada periodicity	19
2.5 Stálost účetních metod	20
2.6 Oceňování	20
2.7 Zásada opatrnosti	20
2.8 Zásada konzistence mezi obdobími	20
2.9 Věcná (materiální) zásada	21
2.10 Přednost obsahu před formou	21
2.11 Akruální princip	21
2.12 Zákaz kompenzace	22
2.13 Zásada vymezení okamžiku realizace	22
2.14 Shrnutí	23

3	Účetní metody	25
3.1	Oceňování	25
3.1.1	Oceňování k okamžiku uskutečnění účetního případu	25
3.1.2	Oceňování k okamžiku sestavení účetní závěrky (k rozvahovému dni)	27
3.2	Odpisování	29
3.3	Shrnutí	30
4	Mezinárodní regulace účetnictví	33
4.1	Přístupy ke členění účetních systémů	35
4.2	Všeobecně uznávané zásady (GAAP – US GAAP)	37
4.2.1	Fundamentální postuláty	39
4.2.2	Ucelený teoretický základ	40
4.2.3	Základní elementy účetních výkazů	41
4.3	Směrnice EU	48
4.4	Mezinárodní účetní standardy – IAS/IFRS	53
4.5	Shrnutí	54
5	Vymezení účetních výkazů	57
5.1	Systém účetních výkazů	58
5.2	Rozvaha (balance)	59
5.2.1	Podstata rozvahy	59
5.2.2	Vertikální členění rozvahy	59
5.2.3	Horizontální členění rozvahy	60
5.2.4	Druhy rozvahy	61
5.3	Výkaz zisku a ztráty (výsledovka)	62
5.3.1	Podstata výkazu zisku a ztráty	62
5.3.2	Vertikální členění výsledovky	62
5.3.3	Horizontální členění výsledovky	64
5.4	Přehled o peněžních tocích (cash flow)	64
5.4.1	Podstata cash flow	64
5.4.2	Vertikální členění cash flow	65
5.4.3	Horizontální členění cash flow	66
5.5	Přehled o změnách vlastního kapitálu	66
5.5.1	Podstata přehledu o změnách vlastního kapitálu	66
5.5.2	Vertikální členění přehledu o změnách vlastního kapitálu	66
5.5.3	Horizontální členění přehledu o změnách vlastního kapitálu	67
5.6	Shrnutí	67

6	Základní prvky rozvahy	69
6.1	Aktiva celkem	69
6.1.1	Pohledávky za upsaný základní kapitál (A.)	70
6.1.2	Dlouhodobý majetek (B.)	71
6.1.3	Dlouhodobý nehmotný majetek (B.I.)	71
6.1.4	Dlouhodobý hmotný majetek (B.II.)	77
6.1.5	Dlouhodobý finanční majetek (B.III.)	81
6.1.6	Oběžná aktiva (C.)	85
6.1.7	Zásoby (C.I.)	85
6.1.8	Dlouhodobé pohledávky (C.II.1.)	88
6.1.9	Krátkodobé pohledávky (C.II.2.)	90
6.1.10	Krátkodobý finanční majetek (C.III.)	91
6.1.11	Peněžní prostředky	92
6.1.12	Časové rozlišení (D.)	93
6.2	Pasiva celkem	94
6.2.1	Základní kapitál (A.I.)	95
6.2.2	Ážio a kapitálové fondy (A.II.)	98
6.2.3	Fondy ze zisku (A.III.)	99
6.2.4	Výsledek hospodaření minulých let (A.IV.)	101
6.2.5	Výsledek hospodaření běžného účetního období (A.V.) ...	102
6.2.6	Rozhodnuto o zálohách na výplatu podílu na zisku (A.VI.) ...	103
6.2.7	Rezervy (B.)	103
6.2.8	Závazky (C.)	105
6.2.9	Časové rozlišení (D.)	108
6.3	Shrnutí	109
7	Základní prvky výkazu zisku a ztráty	111
7.1	Druhé členění výsledovky	111
7.1.1	Tržby z prodeje výrobků a služeb (I.)	111
7.1.2	Tržby za prodej zboží (II.)	111
7.1.3	Výkonová spotřeba (A.)	112
7.1.4	Změna stavu zásob vlastní činnosti /±/ (B.)	112
7.1.5	Aktivace /-/ (C.)	112
7.1.6	Osobní náklady (D.)	113
7.1.7	Úpravy hodnot v provozní oblasti (E.)	113
7.1.8	Ostatní provozní výnosy (III.)	113
7.1.9	Ostatní provozní náklady (F.)	114
7.1.10	Provozní výsledek hospodaření (*)	116
7.1.11	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku – podíly	116
7.1.12	Náklady vynaložené na prodané podíly	116
7.1.13	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku (V.) ...	116

7.1.14	Náklady související s ostatním dlouhodobým finančním majetkem (H.)	117
7.1.15	Výnosové úroky a podobné výnosy (VI.)	117
7.1.16	Úpravy hodnot a rezervy ve finanční oblasti (I.)	117
7.1.17	Nákladové úroky a podobné náklady (J.)	117
7.1.18	Ostatní finanční výnosy (VII.)	118
7.1.19	Ostatní finanční náklady (K.)	118
7.1.20	Finanční výsledek hospodaření (*)	118
7.1.21	Výsledek hospodaření před zdaněním (**)	118
7.1.22	Daň z příjmů (L.)	118
7.1.23	Výsledek hospodaření po zdanění (**)	119
7.1.24	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům (M.)	119
7.1.25	Výsledek hospodaření za účetní období (***)	119
7.1.26	Čistý obrat za účetní období (*)	119
7.2	Účelové členění výsledovky	119
7.2.1	Tržby z prodeje výrobků, zboží a služeb (I.)	120
7.2.2	Náklady prodeje /včetně úprav hodnot/ (A.)	120
7.2.3	Hrubý zisk nebo ztráta (*)	120
7.2.4	Odbytové náklady /včetně úprav hodnot/ (B.)	120
7.2.5	Správní režie /včetně úprav hodnot/ (C.)	121
7.2.6	Ostatní provozní výnosy (II.)	121
7.2.7	Ostatní provozní náklady (D.)	121
7.2.8	Provozní výsledek hospodaření (*)	121
7.3	Shrnutí	122
8	Základní prvky přehledu o peněžních tocích (cash flow)	123
8.1	Metody sestavení cash flow	123
8.2	Možné řešení cash flow dle ČÚS č. 023.	124
8.2.1	Matematický vzorec cash flow	124
8.2.2	Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na začátku účetního období (P.)	125
8.2.3	Účetní zisk nebo ztráta před zdaněním (Z.)	125
8.2.4	Úpravy o nepeněžní operace (A.1.)	126
8.2.4.1	Odpisy stálých aktiv /dlouhodobého majetku/ (A.1.1.)	126
8.2.4.2	Změna stavu opravných položek a rezerv (A.1.2.)	126
8.2.4.3	Zisk (ztráta) z prodeje stálých aktiv /dlouhodobého majetku/ (A.1.3.)	127
8.2.4.4	Výnosy z podílů na zisku (A.1.4.)	127

8.2.4.5	Vyúčtované nákladové úroky s výjimkou úroků zahrnovaných do ocenění dlouhodobého majetku a vyúčtované výnosové úroky (A.1.5.)	127
8.2.4.6	Případné úpravy o ostatní nepeněžní operace (A.1.6.)	127
8.2.5	Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním a změnami pracovního kapitálu (A.*)	127
8.2.6	Změny stavu nepeněžních složek pracovního kapitálu (A.2.)	128
8.2.6.1	Změna stavu pohledávek z provozní činnosti, aktivních účtů časového rozlišení a dohadných účtů aktivních (A.2.1.)	128
8.2.6.2	Změna stavu krátkodobých závazků z provozní činnosti, pasivních účtů časového rozlišení a dohadných účtů pasivních (A.2.2.)	128
8.2.6.3	Změna stavu zásob (A.2.3.)	129
8.2.6.4	Změna stavu krátkodobého finančního majetku (A.2.4.)	129
8.2.7	Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním (A.***)	129
8.2.8	Vyplacené úroky s výjimkou úroků zahrnovaných do ocenění dlouhodobého majetku (A.3.)	130
8.2.9	Přijaté úroky (A.4.)	130
8.2.10	Zaplacená daň z příjmů a za doměrky daně za minulá období (A.5.)	130
8.2.11	Přijaté podíly na zisku (A.7.)	130
8.2.12	Čistý peněžní tok z provozní činnosti (A.***)	130
8.2.13	Výdaje spojené s nabytím stálých aktiv (B.1.)	130
8.2.14	Příjmy z prodeje stálých aktiv (B.2.)	131
8.2.15	Zápůjčky a úvěry spřízněným osobám (B.3.)	131
8.2.16	Čistý peněžní tok vztahující se k investiční činnosti (B.***)	131
8.2.17	Dopady změn dlouhodobých závazků, popřípadě takových krátkodobých závazků, které spadají do oblasti finanční činnosti (C.1.)	131
8.2.18	Dopady změn vlastního kapitálu na peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty (C.2.)	131
8.2.19	Čistý peněžní tok vztahující se k finanční činnosti (C.***)	133
8.2.20	Čisté zvýšení nebo snížení peněžních prostředků (F.)	133
8.2.21	Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na konci účetního období (R.)	133
8.3	Shrnutí	133

9	Základní prvky přehledu o změnách vlastního kapitálu	135
9.1	Základní kapitál (zapsaný do veřejného rejstříku)	135
9.2	Vlastní podíly	135
9.3	Změny základního kapitálu (Základní kapitál nezapsaný do veřejného rejstříku)	136
9.4	Ážio	136
9.5	Ostatní kapitálové fondy	137
9.6	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	137
9.7	Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách obchodních korporací, Rozdíly z přeměn obchodních korporací a Rozdíly z ocenění při přeměnách obchodních korporací	138
9.8	Rezervní fond	138
9.9	Statutární a ostatní fondy	138
9.10	Výsledek hospodaření minulých let	138
9.11	Výsledek hospodaření běžného účetního období	139
9.12	Rozhodnuto o zálohové výplatě podílu na zisku	139
9.13	Shrnutí	139
10	Příloha jako komentář k účetním výkazům a nositel dalších podstatných informací pro uživatele	141
10.1	Základní informace	141
10.1.1	Identifikační údaje	141
10.1.2	Obecné účetní zásady, používané účetní metody, odchylky	142
10.1.3	Doplňující údaje k rozvaze a výkazu zisku a ztráty	144
10.1.4	Informace, které nejsou v rozvaze a ve výkazu zisku a ztráty	144
10.2	Další informace v příloze – mikro a malé auditované účetní jednotky	145
10.3	Další informace v příloze – střední a velké účetní jednotky	146
10.4	Doplňující informace v příloze – velké účetní jednotky	148
10.5	Shrnutí	148
11	Účetní závěrka	149
11.1	Pojetí účetní závěrky	149
11.2	Základní vymezení účetní závěrky	149
11.3	Druhy účetní závěrky	150
11.3.1	Řádná účetní závěrka	150
11.3.2	Mimořádná účetní závěrka	150
11.3.3	Mezitimní účetní závěrka	151
11.3.4	Konsolidovaná účetní závěrka	151
11.3.5	Finanční výkaznictví	151

11.4	Proces účetní závěrky	151
11.4.1	Vytvoření předpokladů pro vedení účetnictví	152
11.4.2	Otevření účetních knih	152
11.4.3	Průběžné účtování	152
11.4.4	Inventarizace	153
11.4.5	Účetní uzávěrka	153
11.4.6	Sestavení účetních výkazů	153
11.4.7	Audit účetní závěrky	154
11.4.8	Schválení účetní závěrky	159
11.4.9	Zveřejnění účetní závěrky	159
11.5	Shrnutí	159
12	Výroční zpráva	161
12.1	Obsah výroční zprávy	161
12.2	Zpráva o vztazích	163
12.3	Zpráva o platbách orgánům správy členského státu Evropské unie nebo třetí země	164
12.4	Uvádění nefinančních informací	164
12.5	Shrnutí	165
13	Aplikace finanční analýzy	167
13.1	Metody finanční analýzy	167
13.2	Analýza absolutních (extenzivních) ukazatelů	168
13.2.1	Horizontální analýza – analýza trendů	168
13.2.2	Vertikální analýza – procentní podíly	169
13.3	Analýza fondů finančních prostředků (rozdílové ukazatele)	170
13.3.1	Čistý pracovní kapitál	170
13.3.2	Čisté pohotové prostředky (peněžní finanční fond)	171
13.3.3	Čisté peněžně-pohledávkové finanční fondy (čistý peněžní majetek)	171
13.4	Poměrové ukazatele	172
13.4.1	Ukazatele likvidity	172
13.4.2	Ukazatel běžné likvidity (Current Ratio)	172
13.4.3	Ukazatel pohotové likvidity (Quick Ratio)	173
13.4.4	Okamžitá likvidita – peněžní, hotovostní likvidita (Cash Ratio)	174
13.4.5	Ukazatele rentability – výnosnosti (ukazatele míry zisku)	174
13.4.6	Rentabilita úhrnných vložených prostředků – rentabilita aktiv (Return on Assets)	175
13.4.7	Rentabilita vlastního kapitálu (Return on Equity)	175
13.4.8	Rentabilita dlouhodobého kapitálu (Return on Cupital Employed)	176

13.4.9	Rentabilita tržeb (Return on Sales)	176
13.4.10	Rentabilita nákladů	177
13.4.11	Ukazatele zadluženosti a finanční struktury	177
13.4.12	Ukazatel věřitelského rizika (Debt ratio)	178
13.4.13	Kvóta vlastního kapitálu (Equity Ratio)	179
13.4.14	Ukazatel finanční páky (Financial Gearing, Financial Leverage)	179
13.4.15	Stupeň zadluženosti (Debt-Equity Ratio)	180
13.4.16	Míra finanční samostatnosti	180
13.4.17	Míra úrokového krytí (Interest Coverage, Times Interest Earned)	180
13.4.18	Míra zadluženosti vlastního kapitálu	180
13.4.19	Ukazatele aktivity	181
13.4.20	Ukazatel obratu celkových aktiv	181
13.4.21	Ukazatel obratu stálých aktiv	181
13.4.22	Ukazatel obratu zásob	181
13.4.23	Doba obratu pohledávek	182
13.4.24	Doba obratu závazků	182
13.5	Komplexní charakteristiky finančního zdraví	182
13.5.1	Altmanovo Z-Score	183
13.5.2	Altmanův model upravený manželi Neumaierovými	184
13.5.3	Tamariho model	184
13.6	Shrnutí	186
	Summary	187
	Literatura	189
	Použité předpisy	191
	Seznam obrázků, tabulek a grafů	193
	Přílohy	195
	O autorce	207
	Věcný rejstřík	208